

Goetheanum

Goetheanum, det antroposofiske senter i Dornach ved Basel i Sveits, et stort bygg i betong som inneholder bl.a. møterom, kontorer, bibliotek, bokhandel og en stor teatersal der det regelmessig fremføres skuespill, [eurytmi](#) og konserter. Et opprinnelig Goetheanum var en stor trebygning med to kupler, påbegynt 1913 med [Rudolf Steiner](#) som arkitekt. Dette bygget brant ned nyttårsaften 1922/23. Før sin død i 1925 hadde Steiner fått laget en modell til det nye bygget i betong som ble oppført 1925–28.

Goetheanum er senter for «Det allmenne antroposofiske selskap» og «Den frie høyskole for åndsvitenskap» med dens seksjoner på områder som medisin, pedagogikk, sosialvitenskap, landbruk, naturvitenskap, matematikk, astronomi, bildende kunst, musikk og språkforming, – se [Antroposofisk Selskap](#). I Goetheanum og de omkringliggende hus arbeider ca. 300 mennesker, og tusenvis besøker stedet hvert år.

I det arkitektoniske formspråket knyttet Steiner an til samtidige stilarter som jugendstil og ekspresjonisme, men var også inspirert av Goethes utforskning av det organiske, i planter og dyreformer. Derfor kalte han byggestilen for den goetheanistiske. Hver del og hver form skal stå i sammenheng med helheten ved formforvandlinger. Byggets bærekonstruksjoner og skallstøpingen over det store scenerommet og teatersalen var svært avansert for sin tid. Goetheanum har vært skoledannende for bygging av hus for antroposofiske institusjoner som skoler, sykehus osv. I Sverige er [Erik Asmussens](#) Järna-anlegg mest kjent, i Norge er kanskje Vidaråsen landsby og Steinerskolen i Stavanger de mest kjente eksemplene.

Forfatter: Oddvar Granly